

Aleg. 203

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o budowlach wodnych i melioracyach.

Wysoki Sejmie!

W obszernem przedłożeniu zdaje Wydział krajowy sprawę:

1. z wykonania uchwał Wysokiego Sejmu powziętych na ostatnich sesjach, tudzież
 2. z postępu robót przy melioracyach publicznych i prywatnych, a zarazem przedkłada
 3. wnioski co do dalszego rozwinięcia akcji melioracyjnej.
- Idąc za sprawozdaniem Wydziału krajowego przedkłada Komisya swoje uwagi i wnioski w powyższych trzech grupach.

I. Uchwały sejmowe.

Z uchwalonych przez Wysoki Sejm projektów ustaw uzyskały w roku ubiegłym Najwyższą sankcyę:

1. Ustawa o regulacyi 12 rzek mającej się wykonać przy pomocy państwowego funduszu kanałowego.

Roboty regulacyjne będą rozpoczęte w r. 1904; z początkiem zaś sierpnia r. b. zamierza c. k. Namiestnictwo przystąpić do studyów przygotowawczych dla opracowania generalnego projektu na podstawie programu zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, na który zgodził się także Wydział krajowy.

2. Ustawa o uzupełnieniu regulacyi Nowego Brnia z dopływami, przy której zarządził już Wydział krajowy dalsze prowadzenie budowy z początkiem r. 1901.

3. Ustawa o obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więćkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach. Roboty przy tem obwałowaniu rozpoczęto z wiosną roku 1902.

4. Ustawa o regulacyi potoku Pustej (Radosławki) z dopływami. Budowa przy tej regulacyi nie mogła być dotychczas przez Wydział krajowy zarządzona, gdyż c. k. Ministerstwo rolnictwa mimo wyraźnego przepisu ustępu 2. §. 5. państwowej ustawy kanałowej, który nakazuje c. k. Rządowi przyspieszyć wszelkie roboty regulacyjne, odmówiło zatwierdzenia rozporządzenia wykonawczego przedłożonego przez Wydział krajowy, odraczając decyzję do ukończenia postępowania wodnoprawnego.

Wprawdzie za przyczynieniem się J. E. p. Ministra dla Galicji, zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa to rozporządzenie reskryptem z dnia 24. kwietnia 1902 i upoważniło Wydział krajowy do rozpoczęcia budowy, lecz reskrypt ten dopiero po zamknięciu tego sprawozdania został Wydziałowi krajowemu doręczony.

5. Wreszcie w ciągu roku bieżącego uzyskał sankcyę Cesarską uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 5. lipca 1901 projekt ustawy o konserwacyi zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Natomiast nie otrzymały dotychczas sankcyi Cesarskiej projekty ustaw:

1. o zmianie przepisów §§. 69. i 70. krajowej ustawy wodnej ;
2. o zalesieniu ochronnem ;
3. o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych ;
4. o zmianie §. 45. krajowej ustawy wodnej, która ma na celu uwolnienie przymusowych publicznych robót melioracyjnych od formalności koncesyonowania przez władzę polityczną ;
5. o regulacji potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami ;
6. o regulacji rzeki Pełtwi z dopływami.

Co do pierwszych trzech projektów ustaw zażądało c. k. Ministerstwo rolnictwa wprowadzenia pewnych zmian, a Wydział krajowy czyniąc zadość temu żądaniu, przedłożył Wysokiemu Sejmowi zmienione projekty ustaw na bieżącej sesyi.

O projekcie ustawy uzupełniającej postanowienie §. 45. krajowej ustawy wodnej nie zakomunikował c. k. Rząd dotychczas Wydziałowi krajowemu swej decyzji; sankcyę projektu ustawy o regulacji potoków Sołotwy i Rokitny uczyniło c. k. Ministerstwo rolnictwa zawisłą od wyniku postępowania wodno-prawnego, wejście zaś w życie ustawy o regulacji Pełtwi doznało opóźnienia, gdyż c. k. Rząd zajął odporne stanowisko co do subwencyonowania tego przedsięwzięcia 30% zasiłkiem z państwowego funduszu inwestycyjnego, a oprócz tego Wydział krajowy nie mógł dotychczas przedłożyć c. k. Rządowi projektu technicznego, gdyż projektant tej regulacji były starszy inżynier biura melioracyjnego nie ukończył sprawozdania objaśniającego projekt, mimo że półtora roku wyłącznie tą czynnością w Wydziale krajowym był zajęty.

Ponieważ postępowanie wodno-prawne dla regulacji potoków Sołotwy i Rokitny zostało przeprowadzone przez c. k. Starostwo w Kamionce strumiłowej w miesiącu lutym i marcu r. b., a pierwsza rata 30% datku państwowego uchwaloną już została przez Radę państwa w preliminarzu funduszu melioracyjnego na rok 1902, oczekiwać należy rychłego przedłożenia projektu ustawy do Najwyższej sankcyi tak, iż roboty w tym roku zostaną rozpoczęte.

Co się zaś tyczy regulacji Pełtwi, to wykończenie sprawozdania technicznego porучzył Wydział krajowy inżynierowi biura melioracyjnego, Aleksandrowi Wierzbickiemu, który tę czynność dopiero w czerwcu r. b. rozpoczął, gdyż poprzednik jego zapewniał, że sam resztę operatu z początkiem roku 1902 wygotuje.

Z uwagi, że od czasu uchwalenia przez Wysoki Sejm projektu ustawy o regulacji Pełtwi już przeszło cztery lata upłynęły i sprawa ta powinna być już wreszcie załatwioną, proponuje Komisya na wniosek posła Schnella uchwalenie rezolucyi wzywającej Wydział krajowy do wygotowania projektu technicznego i przedłożenia go c. k. Rządowi.

Komisya konstatuje z zadowoleniem, że kilkakrotne rezolucye Wysokiego Sejmu domagające się podwyższenia dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego zostały wreszcie przez c. k. Rząd uwzględnione; zgodnie bowiem z wnioskiem Koła polskiego w Radzie państwa roczna dotacya tego funduszu ustawą z d. 24. stycznia 1902 Dz. u. p. Nr. 28 podwyższoną została z półtora na cztery miliony koron rocznie. Za to na liczne inne rezolucye Wysokiego Sejmu odnoszące się do regulacji rzek i budowy dróg wodnych, zarówno jak do robót melioracyjnych c. k. Rząd nie nadesłał dotychczas do Wydziału krajowego żadnej odpowiedzi.

Zaznaczając, że uchwalone przez Wysoki Sejm przy ustawie o regulacji rzek ważne rezolucye na nowo zostały podjęte we wniosku posła Kozłowskiego i stanowią przedmiot obrad Komisji wodnej, urgowana zaś tak przez Wydział krajowy, jak i Komitety obu kraj. Towarzystw rolniczych sprawa wprowadzenia w życie ustaw agrarnych na skutek wniosku posła Hupki przydzieloną została Komisji dla spraw agrarnych.

Komisya gospodarstwa krajowego uważa za konieczne zwrócić na tem miejscu uwagę Wysokiego Sejmu na niezadowolone przez c. k. Rząd rezolucye w sprawie budowy dróg wodnych, oraz na skład Rady przybocznej dla budowy tych dróg. A mianowicie otrzymał Wydział krajowy w rezolucyach Wysokiego Sejmu z d. 9. lipca 1901 polecenie postarać się o korzystne dla kraju ustalenie trasy kanałów galicyjskich (od Hruszowa do Wisły pod Krakowem, z Krakowa zaś sztucznym kanałem spławnym między Wisłą a koleją państwową do Sanu), przeprowadzić z c. k. Rządem układy co do sposobu uiszczenia 12½% datku przez kraj i strony interesowane po myśli §. 2. państwowej ustawy kanałowej i na najbliższej sesyi przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie wraz z wnioskami. Tego polecenia Wydział

krajowy nie mógł wykonać, gdyż mimo urgensu nie otrzymał od c. k. Rządu planu trasy kanałowej, a co gorsza, zachodzi uzasadniona obawa, że budowa kanałów w Galicyi ma być na razie ograniczoną tylko do przestrzeni między granicą Szląska a Krakowem.

Zbyt szczupło też wynierzona została dla Galicyi liczba członków w Radzie przybocznej, która się składa z 20 delegatów c. k. Rządu i 20 delegatów Wydziałów krajowych.

Podczas gdy bowiem w stosunku do całej powierzchni sześciu krajów interesowanych zastępstwo Galicyi wynosić powinno 41,4% (a więc 16 członków), w stosunku zaś do datku pieniężnego*) 27% (a więc 11 członków), — to c. k. Ministerstwo handlu przyznało Galicyi reprezentacją zaledwie w stosunku 20% ogółem 8 delegatów (4 delegatów Rządu i 4 delegatów Wydziału krajowego), a w dodatku przy nominacji zastępców delegatów Rządu uszczupliło jeszcze tę liczbę o jeden mandat, powołując na zastępcę p. Sieglera, burmistrza Morawskiej Ostrawy, adwokata Dra Gustawa Fiedlera.

Z tych powodów pozwala sobie Komisya przedstawić Wysokiemu Sejmowi do uchwały rezolucyę wzywającą c. k. Rząd do jaknajrychlejszego udzielenia Wydziałowi krajowemu planów definitywnej trasy kanałów galicyjskich, oraz do powiększenia liczby delegatów galicyjskich, przynajmniej o dwóch (1 delegata Rządu i 1 delegata Wydziału krajowego) tak ażeby reprezentacya Galicyi liczyła 10 członków, co dopiero przedstawiałoby 24%. Powiększenie liczby delegatów galicyjskich uważa komisya jeszcze z tego względu za wskazane, ażeby umożliwić Wydziałowi krajowemu wysłanie jednego zawodowego inżyniera krajowego do Rady przybocznej; dotychczas bowiem zachodzi ta anomalia, że w najważniejszym Komitecie technicznym Rady przybocznej, który obecnie obraduje właśnie nad najdonioślejszemi kwestyami, kraj przyczyniający się 12½% do kosztów nie ma żadnego zastępcy.

Co do rozlicznych innych rezolucyj i uchwał odwołuje się komisya do wyczerpującego sprawozdania Wydziału krajowego, w którym wykazano także wszystkie przez Wysoki Sejm przeważnie niezadowolone petycje.

II. Postęp robót publicznych i prywatnych.

a) Roboty publiczne.

Subwencyonowane z funduszu krajowego roboty publiczne w Galicyi dzielą się na trzy kategorie:

1. regulacye większych rzek, do których kosztów oprócz funduszu krajowego i państwowego funduszu melioracyjnego przyczynia się ze względu na spław państwową dotacya wodna administrowana przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych (Dniestr, Bug, Łomnica, Soła i Biała);

2. właściwe melioracye pierwszorzędne, przy których chodzi wyłącznie o interes kultury krajowej, mianowicie: regulacya mniejszych rzek i potoków, obwałowanie rzek spławnych, odwodnienie bagien i nawodnienia, których koszta ponoszą kraj, państwo (fundusz melioracyjny) i strony interesowane, (spółki wodne, powiaty lub gminy);

3. zabudowania dzikich potoków wraz z zalesieniem nagich stoków górskich, których koszta pokrywa po połowie fundusz krajowy i państwowy fundusz melioracyjny.

Z robót ad 1/ prowadzi c. k. Namiestnictwo te regulacye, które w myśl niedoszłego do skutku rządowego projektu ustawy z r. 1885 o regulacji rzek galicyjskich miały być administrowane przez państwo, t. j. regulacyę Dniestru od Rozwadowa do Żurawna, tudzież regulacyę Soły i Łomnicy.

Wydział krajowy przeprowadza za pośrednictwem swych organów technicznych resztę robót ad 1/. t. j. regulacyę górnego Dniestru z dopływami, regulacyę Bugu i regulacyę Białą, tudzież wszystkie właściwe roboty melioracyjne pod 2/. wymienione. Wreszcie roboty górskie pod 3/. wyszczególnione przeprowadza sekcyja Sambor-

Uwaga: Przybliżone koszta budowy wszystkich kanałów wynoszą 750 milionów koron a w Galicyi 200 milionów koron czyli 27%.

ska c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich pod nadzorem c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego, zarząd zaś zostaje w rękach Wydziału krajowego.

W r. 1900 prowadził Wydział krajowy budowę przy ośmiu przedsiębiorstwach, przy których przebudowano następujące kwoty:

1. obwałowanie Wisły w powiecie Krakowskim	24.305 K 05 gr
(budowę rozpoczęto w drugiej połowie roku).	
2. uzupełnienie regulacji Kisieliny	19.287 " 15 "
(roboty ograniczyły się do niezbędnej konserwacji w je-	
sieni, gdyż zapasy funduszu były wyczerpane)	
3. regulacja Białej i obwałowanie prawego brzegu Dunajca	
(2 inżynierów)	187.947 " 36 "
4. obwałowanie Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	
(2 inżynierów)	382.510 " 97 "
5. regulacja Krzemienicy (do września)	37.663 " 06 "
6. regulacja Bugu	105.510 " 91 "
7. regulacja środkowej sekcji Gniłej Lipy	110.597 " 65 "
8. regulacja górnego Dniestru i Strwiąża (3 inżynierów)	117.661 " 83 "
razem	985.483 K 98 gr

Przy melioracjach tych osiągnięto w porównaniu z preliminarzem kosztorysowym zaoszczędzenie w sumie 133.697 K 42 gr.

Oszczędność tę należy zawdzięczać prowadzeniu budowy we własnym zarządzie, który to system o tyle ma wyższość nad oddawaniem robót w przedsiębiorstwo, że roboty wykonywa się ekonomiczniej i staranniej, konserwacja kosztuje mało, a robotnik zarabia więcej i nie jest przez przedsiębiorcę wyzyskiwany.

Sekcja Samborska c. k. oddziału leśno-technicznego prowadziła w r. 1900 zabudowania potoków górskich na sześciu polach roboczych, koszty tych robót wynosiły:

1. przy zabudowaniach w dorzeczu Skawy	4.817 K 88 gr
2. przy zabudowaniu Bystry w Zakopanem	69.619 " 44 "
3. " " Nizzkówki	15.778 " 09 "
4. " " potoków w dorzeczu Białej	22.034 " 33 "
5. " " " " Dniestru	91.585 " 84 "
6. " " potoku Glińsko	4.887 " 79 "
razem	208.723 K 57 gr

Przy zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Dniestru okazało się w r. 1900 przekroczenie kosztorysu w kwocie 14.998 K 7 gr, przy innych zaś robotach nie przeprowadziła sekcja porównania z preliminarzem kosztorysowym.

Koszta budowy przy robotach prowadzonych przez c. k. Namiestnictwo przedstawiają się za rok 1900, jak następuje:

1. przy regulacji Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem (3 inżynierów)	314.675 K 89 gr
2. przy regulacji Soły (2 inżynierów)	48.066 " 48 "
3. " " Łomnicy (2 inżynierów)	26.966 " 86 "
razem	389.709 " 23 "

Z wykazanej pod 1) sumy 314.675 K 89 gr. wydanej na regulację Dniestru przypada na koszty zarządu 34.392 K 7 gr., na zakupno zaś bagra parowego i galarów 76.165 K 60 gr., tak iż koszty właściwej budowy z wykupnem gruntów wynoszą 204.118 K 22¹ gr.

W udzielonych Wydziałowi krajowemu rachunkach nie podano porównania kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym, wskutek czego niemożliwym jest ocenienie, czy i o ile techniczne organa rządowe oszczędnie prowadzą roboty.

Postęp budowy przy regulacji Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem uważa Komisja gospodarstwa krajowego za odpowiedni, natomiast zwrócić musi uwagę c. k. Rządu, że w roku poprzednim, tak samo w roku 1900 nie wykonano prawie żadnych robót przy regulacji Soły i Łomnicy, jakkolwiek od r. 1899 jest przy każdej z tych regulacji zajętych po dwóch inżynierów, których pobory obciążają fundusz budowy.

Z zamknięcia bowiem rachunków za r. 1900 okazuje się, że przy regulacji Soły nieproduktywne koszta zarządu i różne wydatki wynosiły 33.336 K 48 gr., czyli 70% a właściwe koszta budowy zaledwie 30%, przy regulacji zaś Łomnicy nie wykazano żadnych kosztów budowy.

W zeszłorocznym sprawozdaniu zwróciła już Komisya uwagę na tę stagnację robót przy regulacji Soły i Łomnicy i wskazała na źródło tej stagnacji, mianowicie wadliwą organizację robót przy państwowych budowlach wodnych, która nie dopuszcza prowadzenia budowy we własnym zarządzie, wskutek czego Wysoki Sejm zgodnie z wnioskiem Komisji wezwał c. k. Rząd do zreformowania tej organizacji przez decentralizację i prowadzenie robót we własnym zarządzie.

Gdy więc jeszcze i w drugim roku regulacja Soły i Łomnicy nie okazuje żadnego postępu, Komisya pozwała sobie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na ponowienie tej rezolucyi.

Co się tyczy robót prowadzonych przez Wydział krajowy, to również już w zeszłorocznym sprawozdaniu wykazała Komisya powody niepomyślnego wyniku budowy przy regulacji górnego Dniestru, tudzież zastoju w całym szeregu publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, mianowicie że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie pozwała Wydziałowi krajowemu rozwinąć na szerszą skalę robót na Dniestrze, lecz ogranicza budowę tylko do robót, jakie corocznie ustanowi delegat ministerjalny, a które dopiero po udzieleniu koncesyi i wywłaszczeniu gruntów trwającym najmniej rok, a z reguły lat kilka, mogą być rozpoczęte — przy innych zaś robotach z powodu zbyt powolnego załatwiania spraw przez powiatowe władze polityczne następuje opóźnienie w zawiązywaniu Spótek wodnych i uiszczaniu przez nie datków konkurencyjnych.

I tak spółki wodne dla regulacji Bugu i górnej Kisieliny nie zostały dotychczas zawiązane, jakkolwiek od wejścia w życie odnośnych ustaw 8 względnie 6 lat już upłynęło, — a z powodu nieuiszczenia datków konkurencyjnych, musiała być zamkniętą budowa przy czterech jeszcze nieskończonych przedsiębiorstwach: osuszeniu bagien Łańcucko-Jarosławskich, regulacji Krzemienicy, regulacji Kisieliny i obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od Bogumiłowice do Biskupie radłowskich.

Podobny wypadek zajdzie w roku bieżącym także przy regulacji Gniłej Lipy, gdyż datki kraju i państwa są wyczerpane, a z powodu niezadowolonych rekursów Spółka wodna nie mogła dotychczas przeprowadzić repartyeyi datków konkurencyjnych.

Z tego powodu proponuje Komisya ponowienie rezolucyi uchwalonej przez Wysoki Sejm dn. 5. lipca 1901, w sprawie przyspieszenia przez Rząd załatwienia spraw wodnych po myśli §. 5. państwowej ustawy o budowie kanałów i regulacji rzek.

b) Melioracye prywatne.

Od 1. lipca 1900 do końca czerwca 1901 wykonało biuro melioracyjne zdjęcia, projekty i roboty, przyczem było zajętych 15 inżynierów, (w tem 1 inżynier dla spraw rybactwa i projektowania stawów rybnych), w następujących rozmiarach:

a) zdjęcia dla 160 stron:

1. dla regulacji wód na długości 66,4 km. i obszarze 1.600 morgów;
2. dla osuszenia rowami 4.534 morgów;
3. dla drenowania 10.782 morgów;
4. dla nawodnienia 888 morgów;

b) projekty dla 171 stron:

1. dla regulacji wód na długości 112,3 km. i obszarze 2.000 morgów;
2. dla osuszenia rowami 7.946 morgów;
3. dla drenowania 9.713 morgów;
4. dla nawodnienia 1.394 morgów;

c) wytyczenie robót dla 182 stron:

1. dla regulacji wód na długości 94,5 km.;
2. dla osuszenia rowami (kultury torfowej) 413 morgów;
3. dla drenowania 4.514 morgów;
4. dla nawodnienia 346 morgów.

Przytem zauważa komisya, że na podstawie projektów kraj. biura melioracyjnego wykonał oddział melioracyjny lwowskiej filii galic. Banku dla handlu i przemysłu drenowanie dla 17 stron na obszarze 1.021 morgów.

Gdy oprócz powyższych melioracyj prywatnych biuro melioracyjne w tym samym roku prowadziło i nadzorowało budowę i konserwację przy 19 publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, wykonało zdjęcia na długości 89,8 km. i projekty na długości 770,8 km. i obszarze 100.279 morgów dla nowych przedsiębiorstw melioracyjnych, gdy to biuro wykonało cały szereg innych czynności w sprawozdaniu Wydziału krajowego wykazanych i interweniowało przy inspekcjach i kolaudacjach budowli przez c. k. Rząd prowadzonych, Komisya gospodarstwa krajowego z zadowoleniem zaznacza, że rezultat czynności biura melioracyjnego jest pod każdym względem wzorowy, przyczem z uznaniem podnosi widoczne na każdym kroku, energiczne i znakomite kierownictwo Dyrektora.

III. Wnioski w sprawie poparcia przez kraj dalszych robót wodnych i melioracyjnych.

W myśl uchwały sejmowej z dnia 6. października 1882 proponuje Wydział krajowy uchwalenie następujących $33\frac{1}{3}\%$ zasiłków krajowych na lokalne regulacje rzek niespławnych:

1. na regulację Skawy . . .	17.112 k.
2. " " Raby . . .	40.443 "
3. " " Dunajca . . .	15.885 "
4. " " Wisłoki . . .	15.184 "
5. " " Sanu . . .	4.530 "
6. " " Wisłoka . . .	12.000 "
7. " " Stryja . . .	5.000 "
8. " " Świcy . . .	6.344 "
9. na premiowanie zawiklenia odsypisk	1.000 "
10. do dyspozyi Wydziału kraj.	20.000 "
Razem . . .	137.498 k.

Pozycya ta figuruje przedostatni raz w budżecie krajowym, gdyż dotyczy rzek, które po myśli ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. nr. 103. począwszy od roku 1904 będą systematycznie regulowane przez c. k. Rząd, wspólnym kosztem państwowego funduszu kanałowego (60%) i funduszu krajowego (40%). Ponieważ wydatek ten został szczegółowo przez Wydział krajowy umotywowany, proponuje komisya uchwalenie go bez zmiany w sumie preliminowanej 137.498 kor.

Również uzasadniony został dostatecznie przez Wydział krajowy wydatek w poz. 231. na popieranie drobnych melioracyj i w poz. 232. na doświadczenia z kulturą torfowisk.

Komisya gospodarstwa krajowego wprowadza w poz. 231. w porozumieniu z komisją budżetową tę zmianę, że wyjątkowo w roku 1902 wykreśla dotację 10.000 k. na zakupno pras drenarskich, gdyż Wydział krajowy rozdał w roku ubiegłym tylko 5 pras drenarskich i ma jeszcze do dyspozycji pewną kwotę z dotacyi zeszłorocznej, która w zupełności wystarczy na pokrycie ewentualnego zapotrzebowania.

Komisya proponuje więc Wysokiemu Sejmowi uchwalenie w poz. 231. dotacyi 156.996 k. na drobne melioracje (zamiast preliminowanego przez Wydział krajowy wydatku na 166.996 k.) w poz. 232., zaś na doświadczenia z kulturą torfowisk zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego 8.200 k.

Komisya wyraża przytem oczekiwanie, że w najbliższem przedłożeniu melioracyjnem zda Wydział krajowy sprawę z wyniku doświadczeń torfowych, czego Wydział krajowy w roku bieżącym nie uczynił, gdyż zarządcy pól doświadczalnych spóźnili się z nadesłaniem sprawozdań i rachunków.

W czasie obrad nad temi dotacyami zwrócono uwagę w łonie Komisji, że nie wszyscy właściciele fabryk drenarskich przedkładają Wydziałowi krajowemu wykazy wyprodukowanych rurek drenowych. Komisya zaleca tedy Wy-

działowi krajowemu, ażeby wezwał tych właścicieli do przedkładania corocznych sprawozdań pod zagrozeniem odebrania im pras drenarskich.

W myśl rezolucyi Wysokiego Sejmu z dnia 5. lipca 1901, którą wezwano Wydział krajowy, „aby na najbliższą sesyę przyszedł z projektami ustaw dla regulacyi tych rzek, dla których plany i kosztorysy zostały opracowane“, przedłożył Wydział krajowy pięć projektów ustaw, które mają na celu zapewnienie wykonania od lat dwudziestu kilku przez Wysoki Sejm urgowanej kolmatacyi bagien naddniestrzańskich, uzupełnienie obwałowania i odwodnienie niziny nadwiślańskiej w powiatach Bocheńskim, Brzeskim i Dąbrowskim, tudzież regulacyę i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim, celem zapobieżenia zasypanyu piaskiem uregulowanego łożyska tej rzeki w powiecie Tarnobrzeskim.

Komisya przyjmuje z uznaniem te przedłożenia Wydziału kraj., które zapewnią krajowi odpowiedni udział w podwyższonym funduszu państwowym melioracyjnym, tem bardziej, że Wysoki Sejm w ostatnich latach z powodu niepomyślnego stanu finansów kraju przed zasileniem ich podatkiem od spirytusu nowych projektów ustaw melioracyjnych nie uchwalał, wskutek czego udział naszego kraju w państwowym funduszu melioracyjnym, który wynosił w r. 1899 28,6%, a w ostatnim roku 1901 obniżył się do 20%.

Odwołując się pod względem bliższych szczegółów do sprawozdania Wydziału krajowego, przytacza tu Komisya tylko główne cyfry kosztów i obszaru gruntów interesowanych wymienionych pięciu przedsięwzięci.

1. Kolmatacyja bagien naddniestrzańskich ma na celu utworzenie gruntów uprawnych (łąk i ról) przez odwodnienie i namulanie wodami Dniestru i Strwiąża 18.200 morgów nieużytków torfowych w 14 gminach i obszarach dworskich powiatu Samborskiego, Rudeckiego i Drohobyckiego.

Roboty, których koszt obliczono na 3.800.000 koron, mają być wykonane w latach 19 jako przedsięwzięciem przymusowej spółki wodnej pod zarządkiem Wydziału krajowego. Kraj i państwowy fundusz melioracyjny mają się przyczynić do kosztów 40% datkami po 1,520.000 k. (rocznie po 80.000 k.) przymusowa zaś spółka wodna 20% datkiem w sumie 760.000 k. (rocznie po 40.000 k.).

Obciążenie 1 morga 20% datkiem wyniesie ogółem 41 k. 76 gr. (rocznie po 2 k. 20 gr.)

2. Uzupełnienie obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież regulacyą potoków Uszwicy i Grobki z dopływami ma na celu ochronę od zalewu i osuszenie 27.470 morgów, i odwodnienie poza okregiem inundacyjnym dalszych 7.427 morgów gruntów w 3 gminach katastralnych powiatu dąbrowskiego, 29 gminach powiatu brzeskiego i 17 gminach powiatu bocheńskiego (razem w 49 gminach i obszarach dworskich).

Roboty, których koszt wynosi 4,500.000 koron, mają być wykonane w latach 20, jako przedsięwzięciem krajowe przez Wydział krajowy.

Udział 40% w kosztach kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wyniesie po 1,800.000 K (rocznie po 90.000 K), datek 20%, zaś przymusowej Spółki wodnej 900.000 K (rocznie po 45.000 K).

Przeciętny koszt melioracyi 1 morga wynosi 128 K 95 gr., całkowite obciążenie datkiem konkurencyjnym 1 morga 25 K 79 gr., (rocznie po 1 K 29 gr.).

3. Obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacyą potoku Drwinki z dopływami ma na celu podobnie jak poprzednie przedsięwzięcie ochronę od powodzi i odwodnienie 22.382 morgów niziny nadwiślańskiej w 20 gminach i obszarach dworskich powiatu bocheńskiego kosztem 3,481.200 koron.

Roboty mają być wykonane w latach 15 jako przedsięwzięciem przymusowej Spółki wodnej pod zarządkiem Wydziału krajowego.

40% zasiłek kraju i państwa wynosi po 1,392.480 K (rocznie po 92.832 K), 20% zaś datek Spółki wodnej 696.240 K (rocznie po 46.416 K).

Przeciętny datek konkurencyjny z morga wynosi 31 K 11 gr. (rocznie 2 K 7¹/₃ gr.).

Ponieważ projekty ustaw, mające za przedmiot powyższe trzy przedsięwzięcia, odpowiadają postanowieniom państwowej ustawy melioracyjnej z d. 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116, tudzież programowi regulacyi wód z 13. lutego 1894, Ko-

misya zaleca je Wys. Sejmowi do przyjęcia bez zmiany, przyczem na podstawie informacji otrzymanej w Departamencie III. Wydziału krajowego nadmieniam, że projekty techniczne obwałowania Wisły zostały zreambulowane bez zarzutu w kwietniu r. b. przez delegata c. k. Ministerstwa rolnictwa przy udziale delegatów c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego, reambulacya zaś projektu kolmatacyi bagien naddniestrzańskich, z powodu trudnego dostępu z wiosną, przeprowadzoną będzie dopiero w lecie r. b.

Pierwszych rat zasiłków krajowych dla tych trzech przedsiębiorstw nie wsta- wił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1902, gdyż zamierza przystąpić do roz- poczęcia robót dopiero w r. 1904 po zawiązaniu Spółek wodnych, która to czynność zajmie polityczne władze powiatowe prawdopodobnie przez cały rok 1903.

4. Uzupełnienie obwałowania Wisły między Dunajcem a No- wym Brniem w powiecie dąbrowskim.

Obwałowanie to ma na celu ochronę od powodzi i odwodnienie 26.827 mor- gów z natury urodzajnych gruntów aluwialnych w powiecie dąbrowskim. Koszta robót obliczono w dwóch alternatywach: raz na podstawie dat wielkiej wody, zatwierdzonych reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 14. września 1894 l. 8.967, przyczem niweleta wału wypadła wyższa i powtórnie na podstawie dat przyjętych w r. 1896 przez Komisję międzynarodową dla regulacyi Wisły.

Koszta pierwszej alternatywy wedle niwelety wyższej, która zabezpieczyłaby Powiśle od największych wód jak w r. 1813, nawet wówczas, gdyby Rząd rosyjski zrekonstruował wały na lewym brzegu w Królestwie Polskiem, wynosiłyby 3,000.000 koron; koszta zaś drugiej alternatywy z niweletą niższą, która wystarczy tylko dla ochrony od wylewów przy dzisiejszym stanie niższych wałów po przeciwnym brzegu lewym wynoszą **2,200.000 K.**

W przedłożonem Wysokiemu Sejmowi projekcie ustawy przyjął Wydział krajowy wyższą sumę kosztorysową 3,000.000 K., zamierzając zbudować wały wyż- sze, zabezpieczające od wylewu na stulecia; c. k. Ministerstwo rolnictwa oświadczyło się jednak w reskrypcie z d. 13 marca 1902 l. 25.328 ex 1901 na podstawie opinii Departamentu wodnego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych za niweletą niższą, przy której redukuje się suma kosztorysowa do 2,200.000 koron.

Gdy Wydział krajowy w odezwie z d. 12. kwietnia 1902 l. 25.157 zgodził się na obniżenie wysokości wałów i zredukowanie sumy kosztorysowej, Komisya gospodarstwa krajowego proponuje wprowadzenie do projektu ustawy niższej sumy kosztorysowej t. j. 2,200.000 K. Oprócz tej zmiany zachodzi jednak jeszcze potrzeba wprowadzenia zmiany co do rozkładu kosztów.

Wedle propozycyi bowiem Wydziału krajowego pokryć miał kraj i państwowy fundusz melioracyjny po 35%, powiat dąbrowski w myśl uchwały Rady powiatowej z d. 22. grudnia 1900 r. 10%, państwowa zaś dotacya budowli wodnych, administrowana przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych 20% kosztów.

Jakkolwiek Wydział krajowy całkiem trafnie umotywował potrzebę pocią- gnięcia państwowej dotacyi wodnej do kosztów budowy ze względu na zwiększone koszta wskutek zmiany trasy wału uchwalonej przez Komisję międzynarodową w in- teresie regulacyi, której koszta ponosi ta dotacya wodna, a nadto wskazał na liczne precedensa w innych krajach koronnych, gdzie koszta obwałowania nie tylko rzek granicznych, ale także innych (np. Traun w Austrii górnej) ponosi wyłącznie pań- stwowa dotacya wodna; — to jednak c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych odmó- wiło 20% udziału rzeczonyj dotacyi w kosztach obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim.

Z uwagi, że powiat dąbrowski, którego ludność obciążoną jest datkami kon- kurencyjnymi do trzech Spółek wodnych (Kisieliny, kanału Żyblikiewicza i Nowego Brnia), nie jest w stanie przyczynić się datkiem wyższym, aniżeli dziesięcioprocent- towym, zaproponował Wydział krajowy rozdzielenie 20% niepokrytej potrzeby na kraj i państwowy fundusz melioracyjny, na co też ostatecznie c. k. Ministerstwo rolnictwa przy interwencyi J. E. p. Ministra dla Galicyi zgodziło się reskryptem z d. 15. maja 1902 l. 8.895.

W ten sposób wynosić będzie przy sumie kosztorysowej 2,200.000 K 45% udział kraju i państwowego funduszu melioracyjnego po 990.000 koron, 10% datek powiatu dąbrowskiego 220.000 koron, a przy 11-letnim okresie budowy coroczna rata datków kraju i państwa po 90.000 K, a datku powiatu 20.000 K. Pierwsza rata zasiłku państwowego uchwaloną już została przez Radę Państwa w prelimi-

narzu funduszu melioracyjnego na rok 1902, tak, iż projekt ustawy uchwalony przez Wysoki Sejm może być w roku bieżącym przedłożony do sankcyi Cesarskiej, ewentualnie nawet budowa rozpoczęta.

Komisya przyjmuje ten nowy rozkład kosztów, wyraża jednak ubolewanie, że nawet w tym wyjątkowym wypadku c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie przyznało Galicyi 20% zasiłku z dotacyi wodnej, podczas gdy dla wszystkich przedsiębiorstw melioracyjnych w Austryi górnej udziela z tej dotacyi, zarówno jak z dotacyi drogowej, począwszy od r. 1900 22½% zasiłków bezzwrotnych. I tak, wedle preliminarzy funduszu melioracyjnego zapewnił Rząd oprócz 50% zasiłków z funduszu melioracyjnego 22½% zasiłki z dotacyi wodnej i drogowej dla Austryi górnej w roku 1900 dla 8 przedsiębiorstw, których koszta obliczono na 3,553.400 K, w r. 1902 zaś dla 14 przedsiębiorstw prelininowanych na 7,070.320 K w łącznej kwocie 2,390.337 K, dla kraju zaś przeszło sześć razy większego, t. j. dla Galicyi, nie użyczył kwoty 440.000 K.

5. Regulacya i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim. W myśl uchwały sejmowej z dnia 30. stycznia 1894 zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu regulacyi i zalesienia rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim na długości 36,15 *kilometrów*, który to projekt ma na celu ustalenie szerokich ław piaskowych w łożysku za pomocą zadrzewienia, ochronę od zrywania gruntów i powstrzymanie ruchu piasku zasypującego uregulowane już łożysko tej rzeki w powiecie Tarnobrzeskim.

Do kosztów, obliczonych na 480.000 koron, przyczynić się mają kraj i państwowy fundusz melioracyjny 50% datkami w myśl państwowej ustawy melioracyjnej, gdyż rzeka Łęg na tej przestrzeni ma charakter wody górskiej.

Przy ośmioletnim okresie budowy wyniesie coroczny datek kraju i państwa po 30.000 koron.

Rozporządzenie wykonawcze do tego projektu ustawy zatwierdzone już zostało przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, które reskrytem z dnia 13. lutego 1902 roku l. 31.838 oświadczyło nawet gotowość rozpoczęcia robót z wiosną roku bieżącego na razie na rachunek 50% zasiłku krajowego, gdyż wówczas datek państwowy nie był jeszcze przez Radę państwa uchwalony.

Gdy jednak Wydział krajowy w odezwie z dnia 4. kwietnia 1902 l. 19.191 oświadczył, że przed uchwaleniem przez Wysoki Sejm projektu ustawy nie wypadałoby rozpoczynać robót, wysłało Ministerstwo dopiero w czerwcu r. b. technika lasowego z sekcyi samborskiej dla przeprowadzenia robót przygotowawczych do budowy.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego przedkłada więc Komisya Wysokiemu Sejmowi do uchwały projekt ustawy z tą nieznaczną zmianą, że stosownie do życzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa zastępuje w nagłówku i w §. 1. słowa „regulacya i zalesienie“ definicyą „roboty regulacyjne i zalesienia“ (Regulierungs und Aufforstungsarbeiten), w §. 4. zaś wyraz „datki“ słowami „Coroczne raty datków“.

W preliminarzu funduszu melioracyjnego na rok 1902 uchwaliła Rada państwa pierwsze raty zasiłków państwowych dla następujących przedsiębiorstw galicyjskich:

1. regulacyi Sołotwy i Rokitny z dopływami;
2. regulacyi i zalesienia rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim;
3. obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim.

Gdy więc sankcya odnośnych projektów ustaw nie podlega kwestyi, a roboty przy pierwszych dwóch przedsiębiorstwach mają być już w roku bieżącym podjęte, wnosi Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego uchwalenie pierwszych rat zasiłków krajowych w budżecie roku 1902 na regulacyę Sołotwy i Rokitny z dopływami w kwocie 29.600 koron i na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim w kwocie 30.000 koron.

Komisyja gospodarstwa krajowego podnosi z uznaniem, że przedkładając powyższe projekty ustaw, Wydział krajowy wypełnił w zupełności pierwszy punkt uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 13. lutego 1894 programu regulacji wód, t. j. zabezpieczenie od powodzi i odwodnienie Powiśla między Krakowem a Zawichostem (358,819 morgów najurodzajniejszej ziemi napływowej) kosztem **21,373.560 koron**, a nie zaniedbał też dwóch innych centrów melioracyjnych, mianowicie dorzecza górnego Dniestru, tudzież Bugu i Styru, gdzie zapewnionych zostało 12 wielkich przedsięwzięć melioracyjnych kosztem nawet większym niż obwałowanie Powiśla, bo **26,117.152 koron**.

Jak z jednej strony cieszyć się wypada, że z rokiem 1904 budowa kanałów i regulacja rzek, tudzież podejmowane na szerszą skalę melioracje, dostarczą obfitego zarobku biednej ludności, emigrującej za granicę i przyczynią się do ekonomicznego podniesienia kraju, tak z drugiej strony Reprezentacja słabego finansowo kraju musi wcześniej postarać się o wyszukanie źródeł celem pokrycia przypadających na kraj wydatków.

A wydatki te będą ogromne, gdyż na same kanały musi kraj dostarczyć począwszy od roku 1904:

rocznie	1,250.000 K
na regulację rzek	773.600 „
na melioracje zaś, wedle obliczenia Wydziału krajowego	1,650.000 „
razem rocznie	3,673.600 K

Że na takie wydatki dotychczasowe źródła dochodów funduszu krajowego nie wystarczą, nie ulega wątpliwości. Dlatego też Komisyja, zgodnie z wywodami Wydziału krajowego, który wskazuje na liczne precedensy w innych krajach koronnych, proponuje uchwalenie rezolucji wzywającej Rząd, ażeby w drodze konstytucyjnej wyjednał dla kraju z etatu Ministerstwa skarbu: „Ogólny zarząd kasowy“, pożyczkę bezprocentową w sumie 20,000.000 K, płatną w ratach rocznych po 1,000.000 K w 20-letnim okresie wielkich robót inwestycyjnych od roku 1904 do roku 1923, a zwrotną w czterdziestu równych ratach rocznych począwszy od roku 1924.

Przy dyskusji nad tym działem sprawozdania poruszył poseł Gniewosz w Komisyji sprawę regulacji rzeki Styru z dopływami, którą w programie regulacji wód z r. 1894 postawił Wysoki Sejm obok Powiśla, oraz dorzeczy górnego Dniestru i Bugu na pierwszym planie, która to regulacja jednak z powodu czynnego oporu gmin Bordulaki, Łopatyn, Stanisławczyk i innych gmin pow. Brodzkiego musiała być ograniczoną do regulacji potoku Pustej (Radosławki) z dopływami. Ze względu na potrzebę odwodnienia rozległych bagien w dorzeczu Styru proponuje Komisyja zgodnie z wnioskiem posła Gniewosza uchwalenie rezolucji w sprawie przyspieszenia tej regulacji.

Wysoki Sejm przydzielił Komisyji gospodarstwa krajowego cały szereg petycyj, które należą do kompetencji bądź to c. k. Rządu, bądź też Wydziału krajowego.

Z uwagi, że dla ocenienia tych petycyj potrzebne są szczegółowe badania, które wobec krótkiej sesji Sejmowej były niemożliwe, Komisyja nie przedstawia konkretnych wniosków, lecz proponuje podobnie, jak w latach poprzednich odstąpić petycyje do załatwienia c. k. Rządowi względnie Wydziałowi krajowemu.

Do kompetencji c. k. Rządu należy załatwienie petycyj:

1. l. S. 174 i 646 gmin Gołkowice, Skrudzina i Mostki o zabudowanie potoku Jaworzyny, co do którego c. k. Ministerstwo rolnictwa na wniosek Wydziału krajowego zarządziło reskryptem z d. 17. sierpnia 1901 l. 20.817 opracowanie ogólnego projektu.

2. l. S. 287 gminy Kuryłówka o wyjednanie u c. k. Rządu osuszenia gruntów zatapiających wodą z królestwa Polskiego, budowy drogi z Kuryłówki do Leżajska, obwałowanie Sanu i zniesienie rewirów bydła;

3. l. S. 628 Cisiec i 12 innych gmin pow. Żywieckiego, l. S. 1.094 gmin Skidzin i Wilczkowice i l. S. 1.189 gminy Kobiernice, w sprawie regulacji Soły;

4. l. S. 870 Michała Baraniaka i innych włościan w Brzeszczach o obwałowanie granicznej Wisły;

5. l. S. 966 oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego, o przyspieszenie zawiązania spółki wodnej dla regulacji Żeżawy, która to sprawa od szeregu lat zalega w c. k. Starostwie w Stryju;

6. l. S. 1.128 mieszkańców nad dolnym brzegiem Wiaru o przyspieszenie regulacji Wiaru;

7. l. S. 1.139 włościan gminy Rżuchów o regulację Sanu;

8. l. S. 188 proboszcza łać. i mieszkańców Sokołowa w sprawie regulacji Świcy i Sukielu.

Natomiast wchodzą w zakres działania Wydziału krajowego następujące petycje:

1. l. S. 629 petycja gminy Łękawica pow. Żywieckiego o regulację potoku Kocierz;

2. l. S. 630 gminy Łodygowice o regulację potoku Żylczy;

3. l. S. 671. Wydziału powiatowego w Rawie ruskiej o regulację dopływów Bugu;

4. l. S. 946 Wydziału powiatowego w Tłumaczu o regulację rzeki Worony;

5. l. S. 968 oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego o regulację potoku Kłodnicy z dopływami;

6. l. S. 1.063 przsiółka Wydrze ad Grębów o przyjęcia na fundusz krajowy kosztów utrzymania rowów osuszających;

7. l. S. 1.102 gminy Łężany o regulację potoku Badoń (Projekt regulacji potoków Łęg i Olszyny, obejmującej także Badonia a opracowany przez biuro melioracyjne, znajduje się Wydziale powiat w Krośnie, rozchodzi się zaś o zawiązanie spółki wodnej).

8. l. S. 1.127 gmin Okulice, Bratucice, Baczków, Dąbrówka, Ostrów szlachecki i Bogucice o regulację potoku Grobki z dopływami, tudzież o założenie urzędu pocztowego lub składnicy listowej w Okulicach;

9. l. S. 1.182 gminy Bielinieć o miejscowe obwałowanie Sanu;

10. l. S. 1.192 gminy Suchodołu i miasta Krosna o regulację potoku Lubatówki.

Wreszcie zauważa Komisya, że petycja l. S. 902 gmin Zawierzbie i Biskupice o przyspieszenie budowy wału nadwiślańskiego między Dunajcem a Nowym Brniem załatwioną zostaje przez uchwalenie odnośnego projektu ustawy.

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya gospodarstwa krajowego przedstawia następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 17. grudnia 1901 r. l. 86.769 o budowlach wodnych i melioracyach Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na lokalne regulacje rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882 w rub. XIII. poz. 228 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

a) na regulację Skawy:

1. od Jaroszwic do Witanowic II. rata	5.560 K	
2. od Witanowic do Graboszyc	7.291 "	
3. pod Trzebieńczycami	4.261 "	17.112 K

b) na regulację Raby:

1. pod Peimiem II. rata	4.046 K	
2. pod Lubieniem II. rata (ostatnia)	2.250 "	
3. pod Gdowem	2.520 "	
4. pod Targowiskami II. rata	4.560 "	
5. od Gawłowa do Bogucie i pod Bienkowicami II. rata (ostatnia)	27.067 "	40.443 "

c) na regulację Dunajca:

1. od Gołkowic do ujścia Popradu V. rata (ostatnia)	8.325 "	
2. między Gołkowicami a Podrzeczem	7.560 "	15.885 "

d) na regulację Wisłoki:

1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą (do r. 1903) II. r.	7.146 K	
2. pod Kędzierzem i Żyrakowem II. rata	8.038 "	15.184 "

e) na regulację Sanu:	
pod Krasiczynem i Korytnikami (do r. 1903) II. rata	4.530 K
f) na regulację Wisłoka:	
pod Rzeszowem i Drabinianką I. rata	12.000 "
g) na regulację Stryja:	
pod Hnizdyczowem III. rata (ostatnia)	5.000 "
h) na regulację Świcy:	
pod Sokołowem i Łanami sokołowskimi VIII. rata (ostatnia)	6.344 "
i) na premiowanie zawikłania odsypisk	1 000 "
k) do dyspozycji Wydziału krajowego	20.000 "
Ogółem	<u>137.498 K</u>

III. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rub. XIII. poz. 231 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

a) na konserwację osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908)	2.800 K.
b) na drenowanie gruntów włościańskich II. rata	50.000 "
c) na regulację Lubaczówki pod Czerwoną wolą (do r. 1903) II. rata	4.480 "
d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach I. rata (do 1904)	3.200 "
e) na zabudowanie potoku Rychwałd w dorzeczu Białym (pow. Tarnów)	19.500 "
f) na regulację Jasiołki pod Sądkową, Roztokami i Zimnowodą	3.306 "
g) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze, (pow. Żółkiew) I. rata (do r. 1904)	8.333 "
h) na osuszenie gruntów w gminie Zapytów powiatu Lwowskiego	5.867 "
i) na urządzenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego	4.250 "
k) na zabudowanie debr w gminie Zaczów powiatu Rohatyńskiego	3.500 "
l) na zabudowanie debr w dorzeczu Złotej Lipy w powiecie Brzeżańskim	18.300 "
m) na osuszenie pastwiska gminnego w Sulatyczach powiatu Żydaczowskiego	2.060 "
n) na regulację potoku Siwki w Dolinie	9.250 "
o) na osuszenie gruntów w gminie Widynów powiatu Śniatyńskiego	6.000 "
p) na regulację Seretu pod Tudorowem powiatu Husiatyńskiego I. rata	6.150 "
r) na subwencyonowanie fabryk drenarskich	— "
s) do dyspozycji Wydziału krajowego	10.000 "
Ogółem	<u>156.996 K.</u>

IV) Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rubr. XIII. poz. 232 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

1. w Jaworznie	700 K
2. " Starem siole (Suchowoli)	500 "
3. " Dublanach	500 "
4. " Ubiniu	500 "
5. " Przegnojowie	500 "
6. " Ostrowczyku polnym	400 "
7. " Chwatowie	500 "
8. " Hnilicach	500 "
9. " Tetewczycach	500 "
10. " Stojanowie	500 "
11. " Wolicy baryłowej	100 "
12. " Derewni	500 "
13. " Byszowie	500 "

14. w perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich) . . .	1.000 K
15. „ perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich) . . .	1.000 „
Ogółem . . .	8.200 K.

V. Sejm uchwała załączone % projekty ustaw:

1. o kolmatacyi bagien naddniestrzańskich;

2. o uzupełnieniu obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim;

3. o uzupełnieniu obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacyi potoków Uszwicy i Grobki z dopływami;

4. o uzupełnieniu obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacją potoku Drwinki z dopływami;

5. o regulacyi i zalesieniu rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim.

VI. Sejm przyznaje na rok 1902 pierwsze raty 40% zasiłków krajowych:

a) na regulację potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami w kwocie 29.600 K;

b) na regulację rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim w kwocie 30.000 K.

VII. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby ze względu na niepomyślny stan finansów kraju wyjednał w drodze konstytucyjnej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim bezprocentową pożyczkę z c. k. Skarbu państwa w sumie 20.000.000 K, płatną w 20 ratach rocznych od roku 1904 do r. 1923 po 1.000.000 K, a zwrotną w 40 równych ratach rocznych od roku 1924 do r. 1963, celem umożliwienia krajowi spłaty datku konkurencyjnego do kosztów regulacyi rzek i publicznych robót melioracyjnych, mających się podjąć w tym 20-letnim okresie w myśl §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rubryce XIII. dziale B) na rok 1902 do końca lutego 1904, a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

IX. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby jak najrychlej udzielił Wydziałowi krajowemu projektu trasy kanałów galicyjskich po myśli §. 10. ustawy z d. 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66, celem umożliwienia Wydziałowi krajowemu rokowań ze stronami interesowanymi co do pokrycia części 12½% datku krajowego i przedłożenia Sejmowi projektu ustawy krajowej, stosownie do postanowienia §. 2. powołanej państwowej ustawy kanałowej i rezolucyi Sejmowej z d. 9. lipca 1901;

b) ażeby liczbę delegatów galicyjskich w Radzie przybocznej dla budowy dróg wodnych powiększył w stosunku do udziału Galicyi w kosztach budowy przynajmniej o dwóch delegatów, jednego delegata c. k. Rządu i jednego delegata Wydziału krajowego, t. j. z ośmiu na dziesięciu delegatów.

X. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby:

a) z wszelkim możliwym pospiechem przeprowadzał reambulacye przedkładanych przez Wydział krajowy projektów technicznych, zarówno jak i postępowanie wodno-prawne, przyspieszył zawierowanie spółek wodnych, załatwianie rekursów i repartyce datków konkurencyjnych, tak, iżby wykonanie publicznych robót melioracyjnych nie doznawało, jak dotychczas, kilkuletniej zwłoki, lecz roboty te w myśl ustępu drugiego §. 5. państwowej ustawy kanałowej jak najspieszniej były podejmowane;

b) ażeby do przeprowadzenia postępowania wodno-prawnego przy większych robotach melioracyjnych delegował specjalnych komisarzy politycznych, dokładnie obeznanych z postanowieniami ustawy wodnej.

XI. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby zreformował dotychczasową organizacyę zarządu budowli wodnych przez decentralizacyę i prowadzenie robót we własnym zarządzie.

XII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wygotował projekt regulacyi Styru i przedłożył Sejmowi w możliwie krótkim czasie do uchwalenia projekt ustawy o regulacyi tej rzeki.

XIII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w sprawie regulacyi Pełtwi wygotowanie projektu przyspieszył celem przedłożenia go c. k. Rządowi.

XIV. Petycye L. s. 174 i 646 gmin Gołkowice, Skrudzina i Mostki o zabudowanie potoku Jaworzyny, L. s. 287 gminy Kuryłówka o osuszenie gruntów, budowę drogi, obwałowanie Sanu i zniesienie rewizorów bydła, L. s. 628 gminy Ciesiec i 12 innych gmin powiatu Żywieckiego tudzież L. s. 1094 i 1189 gmin Skidzin, Wilczkowice i Kobiernice w sprawie regulacyi Soły, L. s. 870 Michała Baraniaka i tow. o obwałowanie granicznej Wisły w Brzeszczach, L. s. 966 oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego o przyspieszenie zawiązania spółki wodnej dla regulacyi Żeżawy, L. s. 1128 mieszkańców nad dolnym Wiarem o przyspieszenie regulacyi tej rzeki, L. s. 1139 włościan gminy Rzychów o regulację Sanu i L. s. 188 proboszcza łac. i mieszkańców Sokolowa w sprawie regulacyi Świcy i Sukielu odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

XV. Petycye L. s. 629 gminy Łękawicy o regulację potoku Kocierz, L. s. 630 gminy Łodygowice o regulację potoku Zyleczy, L. s. 671 Wydziału powiatowego w Rawie ruskiej o regulację dopływów Bugu, L. s. 946 Wydziału powiatowego w Tłumaczu o regulację rzeki Worony, L. s. 968 oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego o regulację potoku Kłodnicy, L. s. 1063 przysiółka Wydrze ad Grębów, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania rowów osuszających, L. s. 1102 gminy Łężany o regulację potoku Badoń, L. s. 1127 gminy Okulice i 5 innych gmin pow. bocheńskiego o regulację Grobki z dopływami i założenie urzędu pocztowego lub składnicy listowej w Okulicach, L. s. 1182 gminy Bieliniec o obwałowanie Sanu i L. s. 1192 gminy Suchodół i miasta Krosna o regulację potoku Lubatówki — przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia, ewentualnie przedłożenia Sejmowi wniosków na najbliższej sesyi.

Petycya L. s. 902 gmin Zawierzbie i Biskupice, pow. Dąbrowskiego, o przyspieszenie budowy wału nadwiślańskiego między Dunajcem a Nowym Brniem zostaje załatwioną uchwałą ad V.

Przewodniczący:

Gorayski.

Sprawozdawca:

Z. Tarnowski.

Alegat 1. do sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego.

USTAWA

z dnia o kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Kolmatacyja bagien naddniestrzańskich, która ma być wykonaną przez przymusową spółkę wodną, mającą się zawiązać na podstawie § 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38, uznana zostaje za przedsiębiorstwo subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1899, który preliminuje kosztą robót na 3,800.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów tej melioracyi mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2 b) i §. 4. ustępu 2 b) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. ust. p. Nr. 116. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów; a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. według stosunków korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tych podstawach nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat zasiłków kraju i

państwa, oraz prestacyi konkurencyjnych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Zarząd robót obejmie Wydział krajowy na koszt funduszu budowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału, oznaczy statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Bliższe szczegóły co do sposobu wykończenia przedsiębiorstwa, ostatecznego zestawienia kosztorysu, tudzież wpływu Administracyi państwa i spółki wodnej na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Koszta utrzymania wykonanych robót ponosić mają członkowie spółki wodnej według wskazanego w §. 3. pod c) stosunku.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Alegat 2. do sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego.

U s t a w a

z dnia o uzupełnieniu obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem, w powiecie Dąbrowskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo wymienionego powiatu, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1900, który preliminuje kosztą budowy 2,200.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Fundusz budowy ma być utworzonym:

a) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

b) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 6. ust. 2, i §. 4. ust. 2. a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości czterdziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

c) z datku powiatu Dąbrowskiego w wysokości dziesięciu procent preliminowanych kosztów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i powiatu Dąbrowskiego oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania wałów ochronnych;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43.;

3. z corocznych datków kraju i powiatu Dąbrowskiego.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków krajowych i powiatowych na konserwację, co do organizacyi obrony wałów i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po ukończeniu budowy.

§. 6.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmuje Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namieśtnictwem, któremu też podobnie jak i Wydziałowi powiatowemu w Dąbrowy przyznanym zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Po ukończeniu uzupełnienia robót wykonanych przez spółkę wodną dla regulacyi odpływu wód kanałem Zyblikiewicza obejmie Wydział krajowy zarząd konserwacyi tych robót.

Spółka wymieniona ma być rozwiązana, skoro wypełni zobowiązania względem osób trzecich.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia o uzupełnieniu obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacji potoków Uszwicy i Grobki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły od ujścia Raby do gminy Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby od Majkowic do ujścia do Wisły, tudzież regulacja potoków Uszwicy i Grobki z dopływami mają być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracji służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1900, który preliminuje koszta robót na 4,500.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Do rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych zawiązaną będzie przez Administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym Spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej Spółki określi statut przez władzę polityczną ułożyć się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod a), b), i c) mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry z tem ograniczeniem, iż rzeczywista wypłata zasiłków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych i skarp potoków, tudzież ze sprzedaży wikliny;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u kraj. Nr. 43;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwację, organizacyi obrony grobel, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej Spółek wodnych i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem, a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Alegat 4. do sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego.

U s t a w a

z dnia o uzupełnieniu obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacją potoku Drwinki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby od Gawłówka do ujścia do Wisły i regulacją potoku Drwinki z dopływami, które ma być wykonane przez przymusową Spółkę wodną, mającą się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38, uznane zostaje jako przedsięwzięcie subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1900, który preliminuje kosztów robót na 3,481.200 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2. a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38, według stosunku korzyści,

których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych, tudzież skarp, potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwację, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej Spółek wodnych, co do organizacji obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział Spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut przez władzę polityczną ułożyć się mający.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

U s t a w a

z dnia o wykonaniu robót regulacyjnych i zalesień na rzece
 Łęgu w powiatach Nizańskim i Kolbuszowskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Roboty regulacyjne i zalesienia na rzece Łęgu w powiatach Nizańskim i Kolbuszowskim mają być wykonane jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno technicznego dla zabudowań potoków górskich z r. 1898, preliminarzujący koszta robót na 480.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy ma się przyczynić:

- a) galicyjski fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminarzowanych kosztów;
- b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu I. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116, takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Coroczne raty datków kraju i państwa mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsięwzięcia, kierownictwa budowy i wpływu Administracji państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utworzoną po myśli § 45. ustawy krajowej z dn. 14. marca 1875 Dz. ust. kraj. Nr. 38 w drodze administracyjnej Spółka interesowanych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu, czy się na to zgodzą lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczniiony według postanowień §. 66. powołanej ustawy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.
